

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	v upravnih prejemah:
celo leto naprej	K 24—
pol leta : : : : 12—	celo leto naprej
četr leta : : : : 6—	pol leta : : : : 11—
na mesec : : : : 2—	četr leta : : : : 5—
	na mesec : : : : 1—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritliku levo), telefonski št. 34.

Slovenski narod dan zvezd izvenčni meddelje na pravnik.

Inserat velja: petrostopna petti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih inseracijah po dogovoru.

Upravnemu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati L. t. d., to je administrativne stvari.

Pomembna številka velja 10 vinarnjev.

Na plemenata naročila brez istodobne upoštevanje naročnine se ne obraže.

„Narodna tiskarna“ telefonski št. 88.

Slovenski Narod velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej	K 25—
pol leta : : : : 13—	celo leto naprej
četr leta : : : : 6—	za Ameriko in vse druge dežele: K 30—
na mesec : : : : 2—	celo leto naprej

Vprašanjem glede inseratov se naj pritoži za odgovor dopisnika ali znamka. Upravnemu (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefonski št. 88.

Nadsodišče v Gradcu in Slovenci.

Spomenica, katero so podali slovenski odvetniki pravosodnemu ministru in predsedniku graškega nadodišča glede naših jezikovnih zahtev, je zbudila v nemških listih »vihar ogorčenja«; ta vihar je pa z ozirom na to, da mora priznati vsak trezen človek naše zahteve kot povsem opravičene, tako umeten in prisilen, da ne morejo navesti vtiči skupaj niti enega pametnega razloga proti našim opravičenim zahtevam.

Iz kurioznosti bodi omenjeno, da zahteva regenetska celjska »vahtarska« odstranjanje vseh tistih sodnikov, ki ne obvladajo popolnoma nemščine. Pri tem je pa člankar, ki je hotel udrihati po Slovencih, pozabil na to dejstvo, da bi se takih Slovencev sploh v sodno službo ne sprejelo in da govoriti piše mnogo slovenskih sodnikov lepoš in boljši nemščini, kot pa marsikak »nemški« sodnik. Člankar pa pozabi popolnoma na naravnost: sramotno in za sodišča ponizevalno mrvanje slovenščine od strani slovenščine nezmožnih nemških uradnikov, ki se v sodno službo trumoma sprejemajo, akoravno bi moral znati vsak uradnik (po Hohenburgerjevi izjavji nasproti slovenskim odvetnikom) popolnoma slovenščino! Končno pravi člankar, da vlačimo mi z našimi zahtevami politiko v sodno dvorano! Ali ne delajo nemški sodniki, na čelu jim Pittreich, že davno politiko pri sodiščih s tem, da kršijo pravice, katere nam da ustava?

Dunajska »Preša« hoče naše zahteve vsaj stvarno zavrniti. Kako jahovi so pa ti razlogi, to naj pokazejo sledeče vrstice.

Neki vodilni poslanec iz alpskih dežel (menda Marckhl) trdi v tem listu, da odgovarja jezikovna praksa v okrožju graškega nadodišča popolnoma potrebam prebivalstvu tudi v jezikovnem oziru, da se torej mora dosedanje načelo, po katerem se naj uraduje v slovenščini le tedaj, ako ni drugače mogoče, še v naprej vzdržati. Da nasprotujejo ta načela usta-

vi, to je Marckhl seveda vse eno! S tem se torej odobrava početje, da se vrši zaslišanje in protokoliranje izpovedbe Slovenca, ki je zmožen tudi nemščino, v nemščini in da se uraduje slovensko le tedaj, ako stranka ne zna nemščine. Ali ni to nezaslišano kršenje ustaw, ki govorijo o jezikovni ravnopravnosti? Na ta način se sili Slovence k rabi nemščine. Tako protizakonita in protiustavna načela pravosodne uprave so popolnoma nedopustna.

Po mnenju tega poslanca mitudi nimamo pravice zahtevati, da se naj vršijo razprave v zadevah slovenskih strank pri nadsodišču v Gradcu in pri najvišjem sodišču v slovenščini, češ, da bi to celo delovanje teh sodišči otežilo in zavleklo, ker ni dovolj slovenskih sodnikov pri teh sodiščih; da bi se pa istih več kot dosedaj nastavilo, je po mnenju člankarja nedopustno. V odgovor na ta pamet »razlog« zadoštuje, da se navede člen XIX. drž. temeljnega zakona o splošnih pravicah državljanov, ki priznava **ravno-pravnost vseh jezikov** v Šoli, uradu in javnem življenju. Glede sodnikov si pa naj pomaga pravosodna uprava na ta način, da imenuje, oz. skrbira imenovanja zadostnega in primerenega števila slovenskih sodnikov pri teh sodiščih. Glasom zadnjega — sicer zelo nezanesljivega — ljudskega štetja je na Štajerskem 409.684 Slovencev in 983.252 Nemcev, na Kranjskem 490.978 Slovencev in 27.915 Nemcev, na Koroškem 82.212 Slovencev in 304.287 Nemcev, v celem okrožju graškega nadodišča je torej 982.874 Slovencev in 1.315.454 Nemcev. Potemkam bi morali imeti mi Slovenci pri graškem nadodišču kakor tudi pri najvišjem sodišču **pri-merno število slovenskih sodnikov**. Današnje razmerje med številom slovenskih in nemških sodnikov je pa ne le z ozirom na zgornj imenovana sodišča, temveč v splošnem, **kričeca križica, ki se godi nam**. Radi tega pa, ker leži nadodišču slučajno v nemškem Gradcu, ni potrebno, da bili pri istem skoro sami nemški sodniki. Ako pa nočejo imeti v Gradcu Slovencev, pa naj dajo Slovencem nadodišče v Ljubljano. Pri tem je še treba upoštevati, da nam usiljuje

pravosodna uprava nezmožne nemške uradnike, dočim se slovenskih prisilcev niti v sodno službo ne sprejme! Kje je člen III. goraj omenjenega zakona, ki pravi, da so javne službe vsem državljanom enako dostopne? In kje je člen XIX.? Tudi s tem razlogom se tepta naša ustanova!

Popolnoma neumljiv je pa odpor pravosodne uprave proti uvedenju slovenščine tudi v porotno dvorano. Člankar pravi, da mora govoriti javni obtožitelj pri porotnih razpravah nemško, ker bi ga drugače porotniki ne razumeli! Ako ga pa ne razume obtoženec, to je seveda vse eno. Ne glede na člen XIX. mora se tu poudarjati, da mora glasom načel modernega kazenskega procesa obtoženec vedeti, kaj da se z njim goди. Ako pa obtoženec ne razume, kar javni obtožitelj o njem porotnikom pravi, potem se bo godilo njemu takoj, kot svojčas v srednjem veku obtoženca za časa **inkvizicije**, ker tudi isti ni vedel, kaj da z njim počenjajo. S takim postopanjem in takimi zahtevami se smešijo Nemci pred celim svetom: do tega jih je pa dovedela njih barbarska pohlepnost po nadvlasti nad drugimi narodi. — Ako pa ne razume porotnik slovenščine v slučaju, da se vrši porotna razprava proti Slovencu, potem pa tak porotnik sploh ni zmožen za svoj posel. Porotniki, ki sodijo slovenskega obtoženca, morajo razumeti slovensko, kakor se mora vršiti sploh cela razprava v slovenščini, ker zahteva to člen XIX. in moderna načela kazenskega procesa. Kako drugače postopa glede porot tržaško nadodišče! Zakaj je pa tam drugače, ko imajo vendar iste zakone?

S tako plitvimi argumenti ne bodo ubili Nemci naših opravičenih zahtev. Da se pa rešimo barbarske nadvlasti Nemcev, zato zahtevamo: **nadsodišče za slovenske dežele v Ljubljani in narodno samoupravo**, tako da bomo imeli mi Slovenci slovenske sodnike in uradnike sploh, ne pa nam sovražnih nemških!

Avtro-Ogrska in Romunška.

Veliko vznemirjenje vlada v avstro-ogrskih oficijoznih krajih zaradi

protiavstrijskih demonstracij in govorov v Bukarešti. Romunsko oficijozno glasilo je objavilo o demonstracijah izjavo, ki na Dunaju in v Budimpešti nikakor ni zadovoljiva. Dunajski vladni organi so razburjeni, da se v tej poluradni romunski izjavi govorji celo o »največjem spoštovanju«, ki je uživajo voditelji protiavstrijske lige, in da se jima pripisuje »plemenito čute«, s katerim se bojuje za »plemenito stvar, ki v romunski duši vzbuja globok odinev«. Dunajski in budimpeščanski listi dokazujojo, da »plemenita čuvstva« demonstrantov obstoje le v sovražnosti napram Avstro - Ogrski in grožnjah, da bodo podprtih romunski bratje pred Karpati kmalu osvojeni. Iz tega pisanja poluradnih organov izvajajo oficijozni listi, da ne bo več odgovarjalo ugledu države, če bo med Avstrijo in Romunsko vladalo doseganje razmerje. Snočna »Zeit« priča iz Bukarešte brzojavko, ki pravi, da je avstro-ogrsko vlada uvedla v Bukarešti zaradi nedeljskega zborovanja kulturne lige korake, ki bodo skoraj gotovo imeli gotov uspeh. Romunsko vlada je izjavila, da je pravljena, javno grajata ostre izraze, ki so bili naperjeni na omenjenem zborovanju proti sednini monarhiji. Seveda se bo ta graja izrekla v obliki zaprizanesljivi, ker romunska vlada meni, da mora imeti na kulturno ligo ozire.

Ti dogodki so prišli včeraj na razgovor v ogrski magnatski zbornici. Posebno ostro je govoril grof Julij Karolyi, ki je končal svoj govor z besedami: »Pač je umestno, vprašati ali ne misli vojna uprava, da je prišel čas, da se bavi z mejami tudi v vojaške stališča. Vlada mora, dokler ni prepozna, uvideti, da ogrožajo separatistična stremjenja Romuncev ne le enoto nacionalne države, marveč tudi teritorialno integririto. Ogrske, vsled česar bi postala usodepolna za monarhijo in dinastijo.« Ministrski predsednik grof Tisza je izjavil, da je romunska kulturna liga že stara znanka. Ta liga dela že leta in leta z najekstremnejšo šovinistično frazeologijo in z najbolj sovražnimi čustvji proti monarhiji. Napram vsem tem pojavitvam pa se mora ohraniti mirno kri in pravo sodbo.

Zgodilo se je, da je doslej veljala Romunija kot najzanesljivejša zaveznička Avstro-Ogrske, kot nekak balkanski privesek trozveze. Toda to je bilo nekoč do leta 1913.

Avstrijska balkanska politika za časa balkanske krize pa je vedno bolj razkravala staro razmerje z Romunijo, dokler ni končno povzročila romunskega dogovora s Srbijo in Grško.

A še je bil čas, da spravi avstrijska diplomacija Romunijo v staro ljubavno lopo. Bilo je to za časa bukreškega miru. Ko pa je Avstro-Ogrska po zaključenju tega miru edina izmed velesil zahtevala revizijo mirovne pogodbe, je bilo sodu prebito dno in Romunsko je prešla z zrazovitim zastavami v tabor nasprotnikov Avstro-Ogrske in trozveze.

A ne samo formalno, marveč tudi dejansko, saj je sklenila v obrambo

strelje. Ker so bili tako gospa Mergyakor Grognard in Le Ballu odsotni, je dal Lupin svojo posteljo primakniti k oknu in zdelo se mu je, da ga ponladinski zrak pozivlja in krepča ter mu omogoča mirno razmišljati.

Zvečer je dobil brzojavno natanilo, da ostanejo Klarisa, Grognard in Le Ballu v Parizu čez noč, ker gre vse slabo. Ta brzojavka ga je močno vznemirila in imel je slabonoc. Kaj se je moralog zgoditi, da mu je Klarisa brzojavila tako slabo vest?

Naslednje jutro je prišla Klarisa vse blela in objokanih oči v njegovo sobo in brez moči padla na bližnji stol.

Kasacijski dvor je pritožbo proti odsobi Gilberta zavrgel, je zavzdihnila.

Lupin je premagal vtisk, ki ga je nanj napravila ta vest in je rekel:

— Ali ste mogli kaj drugega pričakovati?

— Ne, ne, je odgovorila Klarisa, a vendar ... vzblic vsemu sem imela nekako upanje.

— Pritožba je bila včeraj zavrnjena?

— Ze pred osmimi dnevi. Le Ballu mi je stvar prikrival, jaz pa se nisem upala čitati časopisov.

Lupin je z nekao posebno odločnostjo dejal:

— Torej pomilovanje!

(Dalej priboljšje.)

LISTEK.

Kristalni zamašek.

Roman.

Francoski spisal M. Leblanc.

(Dalej.)

— Ali bi ne bilo bolje, če bi šel jaz naprej? je rekel Daubrecq.

— Zakaj?

— Ves sem izmučen. Samo če bi me vi privezali na vrv in jo držali, je upanje, da prideš dol.

Lupin je bil zadovoljen, ko pa se je nagnil k vrv, da jo prime, je začutil nad pleči močan sunek. Daubrecq ga je bil zabodel in ga zadel tako, da se ni mogel ganiti.

— Lopov ... lopov ... je zaklical.

V temi je slišal, ko je Daubrecq nimiral:

— Si pa le preveč neumen, moj dečko ... Prinesel si mi pismo mojih sestričin. Na prvi pogled sem spoznal pisavo starejše Adelaide, ki pa me je posvarila pred teboj s tem, da je podpisala ime mlajše. Vidiš, dečko, to mi je zadostovalo ... Kaj ne, ti si gospod Arsen Lupin, pokrovitelj gospe Klarise in Gilbertov rešitelj ... Ubogi Lupin! Mislim, da je tvoje prizadevanje sedaj pri kraju ... Jaz

uderim redkokdaj, toda kadar uda- rim, tedaj zaleže.

Daubrecq se je nagnil nad ranjeno- gega Lupina in je preiskaval njegove žepne.

— Daj mi vendar svoj revolver! To boš vendar uvidel, da me tvoji zavezniki ne bodo pripoznali za svojega patrona. Bržčas se bodo name zagnali in ker so moje moči slabe, mi bo nekaj revolverskih krogelj prav dobro pomagalo ... Zdravstvuji. Lupin ... Na onem boljšem svetu se zopet vidiva ... Bodи tako prijazen in naroči mi tamkaj nekaj sob ... Zdravstvuj, Lupin, in lepa ti hvala za pomoč! Vrag vedi, kaj bi se bilo zgodilo z menoj, da mi nisi ti pomagal ... Ah, to ho d' Albufex gledal ... prav veselim se trenotka, ko se zopet vidiva ...

Daubrecq je začel plezati po lestvi. Lupin je iztegnil roko, a ga ni mogel več doseči, nego je brez zavesti obležal prav na robu skale.

skrb, nego to, da bi katoliško ljudstvo v Nemčiji o tem najmočnejšem sovražniku sploh ne izvedelo. Kako postopajo klerikalci pri nas in povsod, napram naprednjakom, ki jih sami proglašajo za sovražnike vere in cerkve, čeprav to »sovraštvo« ne obstoji v drugem, nego da naprednjaki nočejo slepo služiti klerikalizmu, marveč hočejo po lastnem prepričanju delovati za napredek in svobodo ljudstva. Če bi pri nas sestran dan učitelj snedel v petek pol suhe klobase, bi klerikalci poklicali na pomoc vse instance šolske oblasti ter zahtevali, naj se strogo kaznuje tak pobujšljivev in »sovražnik« cerkve. Kardinal dr. Kopp pa je zatajeval in skrival cesarjeve sovražne izjave in grožnje in deloval leta in leta na to, da si klerikalni centrum pridobi cesarjevo naklonjenost in da služi vladni.

+ Na svobodi! Danes dopoldne ob 10. sta bila na odredbo preiskovalnega sodnika izpuščena iz preiskovalnega zapora g. Viktor Zalar in dijak Endlicher. Izpuščena sta bila na intervencijo dr. Novaka pri državnem pravniku pl. Luschau. Da razpršimo razne fantastične vesti, ki so se v zadnjem času širile po listih, konstatujemo, da sta bila Zalar in Endlicher v preiskovalnem zaporu samo radi pregreška proti § 24. tiskovnega zakona, kar seveda ni menda v skladu z zakonimi določbami. Ta preiskovalni zapor pa je bil tem manj umesten, ker se bo najbrže proti obema ali vsaj proti Zalarju morala sploh ustaviti kazenska preiskava. Bo pač vodstvo naše državne policije, ki je obdano s krdelom najrazličnejših špicljiv in konfidentov, za eno blamažo bogatejo! Preiskavo proti Zalarju in Endlicherju je zadnje dni vodil preiskovalni sodnik Stöckl.

— Odlikovanja. Član ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva Fran Florjan in įči je dobil povodom 25letnega delovanja častno svetinjo; delavec tvrdke Stemberger in Melitzer v Mengšu Gregor Suštar pa častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje.

— Odborniki »Branibora« so vladljubljani na važni sestanek jutri, v soboto ob 8. uri pri Zlatorogu.

— Imenik knjig javne ljudske knjižnice Gospodarskega naprednega društva za Šentjakobski okraj je izšel in ga dobre društveni člani brezplačno. Imenik obsegajo vso slovensko literaturo, kolikor je je sploh bilo mogoče zbrati tekem treh let knjižničnega obstoja, in bodo člani spoznali, da ima knjižnica na razpolago tudi najdragocenejše knjige od leta 1860. dalje. Vabimo jih zato na najobilnejši obisk, vabimo pa tudi vsakega drugega, da si izposoja knjige, ker je knjižnica dostopna vsakomur. Knjižnica posluje na Vožarskem potu št. 2, to je koncem Florijanske ulice in začetkom Karlovačke ceste, vsak torek, četrtek in soboto od 6. do 9. ure zvečer in je zlasti ob sobotah knjižnica zarađi trgovskih uslužbenec, če treba, odprtta tudi do pol 10. ure zvečer.

— Orožne vaje za kolesarje-rezervnike. Spretni kolesarji, ki so rezervniki pri infanteriji ali lovčki, lahko svojo orožno vojo doslužijo kot vojaški kolesarji z lastnimi kolesi. Na koncu orožne vaje dobijo tak kolesar - rezervnik za obrabo kolesa 10 krov odškodnine. Za druge veče poškodbe kolesa mu gre posebna odškodnina, če se je kolo pokvarilo za časa vojaške porabe in če upravičeno do odškodnine prizna vojaška komisija. Tozadevne prijave je z dopisnico naznaniti naravnost pristojnemu okraju - dopolnilnemu poveljstvu, in sicer najkasneje do srede meseca julija.

— Nove cigarete in smodke. Ta mesec bodo prišle v promet nove cigarete »Mirjam«, komad po 5 vin. in nove havanske smodke »Olympicos« in »Illustris«, komad po 1 K, oziroma po 80 vin.

— Mestni popisovalni urad bo jutri radi snaženja uradnih prostorov za stranke zaprt. Izvzeti so samo res nujni in neodložljivi slučaji.

— Pisarna zavoda za pospeševanje obroči bo radi snaženja prostorov v soboto, dne 4. aprila dopoldne zaprta.

Zdravniška služba pri železnici. Pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu se odda s 1. julijem t. I. eno mesto železniškega zdravnika za sanitetni okraj Ljubljana-Šiška z uradnim sedežem v Šiški proti letnemu honorarju po 2200 K in voznom pavšalu letnih 200 K ter eno mesto železniškega zdravnika za sanitetni okraj Ljubljana mesto z uradnim sedežem v Ljubljani proti letnemu honorarju po 900 K in voznom pavšalu letnih 100 K.

Pri vasovanju obstrelen. 16letnega Antona Oblaka v Trbojah pri Kranju je pri vasovanju obstrelen neki delavec, s katerim se je preprial. Kroga je šla v levo stegno. Rana je nevarna.

Požar. Dne 31. marca je izbruhnil ogenj v podstrelju hiše posestnika Franca Ostanka v Zagorici pri Veliki Loki. V treh urah je ogenj vpepel tri hiše in 17 gospodarskih poslopij z vsemi pridelki in orodjem. — Tudi trije prašiči so zgoreli. Škoda, ki so jo utrplili trije posestniki, znaša 32.813 K, zavarovalnina pa le 7600 kron.

Iz Žužemberka. Če se zmeša nekaj duhovskega fanatizma, laži in zelen jeze z jokavo sentimentalnostjo, pa se dobi neka zmes namreč — Gnidovca — to je tisti kaplan, po katerem tako diši članek »Čuden notar« v 70. številki »Slovenca«. Mi pravimo, še bolj čuden, kakor notar je kaplanovo pranje. Oprijemlje se samo besed, ki mu jih je govoril Blatnik o priliku, ko ga je ta prosil odpuščenja. Kakor smo poročali zadnjič: v tem slučaju ni to noben dokaz, da ta ni govoril resnice. Kaj bi bilo, da bi se on res obrnil o pravem času na odvetnika? Česa bi se oprijemlali potem, gospodine? Mi pravimo le toliko: »perilo, ki se dolgo pere ni moglo biti posebno čisto! — Namen kaplanovega milega jadkovanja pa je in ostane: pesek v oči, tako škofu, kakor — njegovim teroriziranim in zaslepilnim ovčicam. Skrjančas je že, da nas reši naš vladika tega satanskega strupenjaka, sicer res še izgubimo zadnjo trohico vere. Mera njegovih ludobij na polju »krščanske ljubezni« in pohujševanja sploh, je več kakor polna.

V Dragatušu pri Črnomlju je umrl dne 1. aprila bivši župan Mate Mušič. Okrog 11. dopoldne je naznjal mrtvaški zvon, da je tuberkuloza pretrgala nit življenja, blagi, plenitni duši, kremenitnemu značaju, odločnemu, neustrašenemu pristašu napredne stranke v najlepši dobi 31 let, zapustivši ženo, šest otročičev in skrbnega očeta, osemdesetletnega starčka. Tako dragatuška fara izmira med živimi in mrtvimi. Kar ne pominje, se pa izseli v Ameriko. Skoro bomo že lahko možna na prstih sešteši. Ravno taka je s fanti in dekleti. Vse hiti trumoma čez more.

Kranjec izvršil umor na Niževstrijskem. Z Dunaja poročajo: Na Kranjskem rojeni Macura je vprašal v Grabenwegu pri Pottensteinu gozdaria Schellenasta za delo. Ko mu gozdar ni mogel dati dela, je potegnil Macuru noč ter hitel na cesto, kjer je začel suvati hlapca Schmidta, ki mu je prišel nasproti. Macura je Schmidt zaklal. Nato se je vrnil Macura v gozdarjevo hišo, stregal puško s stenami ter nameril proti drugim delavcem, ki so prišli po potu proti hiši. Se le ko je gozdar Schellenast vzel drugo puško ter ustrelil na Macuro, je ta odnehal. Mazura je bil težko ranjen in so ga odpeljali v inkvizicijsko bolnišnico dunajskega deželnega sodišča.

Kinematografi »Ideal«. V viharju pogube, velezaniniva drama, polna krasnih prizorov v 6 dejanjih, se predvaja samo še danes. — Jutri zanimiva drama »Hudičev delež« z Valdemarem Psilandrom, ljubljencem obiskovalcev kinematografov v glavnih vlogah.

Gledališče zveri je dospelo v Ljubljano ter se nastanilo v Lattermannovem drevoredu. Otvoritvena predstava se vrši jutri. Predstave se vrše vsak dan ob 4. popoldne in ob 8. zvečer in ne, kakor je na lepkah napačno poročano. Več povedo lepaki v oglasi.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 22. do 28. marca. Novorojencev je bilo 17, mrtvorojencev 1. Umrlo pa je 31 oseb, med temi 20 domačinov in 11 tujcev. Dve osebi sta umrli za ošpicami, ena oseba za tifuzom, 12 za jetiko, 1 vsled nezgode, 15 pa za različnimi boleznjimi. Za škrilatico je zbolela ena oseba, za tifuzom ena, za egiptovsko očesno boleznjijo pa dve osebi.

V mestni klavnicici se je zaklalo od 15. do 22. marca t. 1. 70 volov, 10 bikov, 5 krv, 141 prašičev, 167 telet, 31 koštrunov in 116 kozličev. Vpeljalo pa se je 478 kg mesa, 1 zaklana goved, 1 zaklana prašič, 53 zaklanih telet in 22 zaklanih kozličev.

Društvena naznanila.

Uradniki denarnih zavodov. V nedeljo, dne 5. t. m. ob 10. uri dopoldne vrši se na verandi hotela »Union« društveni občni zbor »Društvo jugoslovenskih uradnikov denarnih zavodov«. Ker je to prvi občni zbor našega stanovskega društva, ki se vrši v Ljubljani, ker se bodo tega zborovanja udeležili tovariši iz Celja, Trsta, Gorice, Zagreba, Istre in Dalmacije, ter radi važnosti zadev, ki se bodo na njem razpravljal, vabi odbor krajevne skupine v Ljubljani vse gg. tovariše na Kranjskem, da se tegata občnega zabora v čim največjem številu udeleže. Pokažimo s svojo prisotnostjo, da razumevamo tudi mi namen in pomen svoje organizacije!

Odbor krajevne skupine v Ljubljani.

Citalnica v Spodnji Šiški vabi k javnemu predavanju s skriptičnimi slikami, ki se vrši v soboto, dne 4. aprila t. l. v salonu pri Moharju v Spodnji Šiški. Predava g. Ivan Tavčar o Carigradu. — Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost.

Slovensko društvo »Zvezda« na Dunaju priredi v nedeljo, dne 5. aprila 1914 ob 8. uri zvečer v vrtni dvorani restavracije Haindl, IV. Favoritenstrasse 54, zabavni večer.

Klub slovenskih tehnikov v Pragi naznana sledoč konstitucijo odpora za letni sem. 1913/14: predsednik: Žerjav Jože, stavb. t.; podpredsednik: Ciaffarin Fr., kult. t.; tajnik: Sirk Jos., stavb. t.; blagajnik: Abram Edv., kult. t.; knjižničar: Cej Ciril, stroj. t.; preglednika: Perko Ignac, stavb. t. in Leskovsek r. stavb. t.

Prosveta.

Iz pisarne slov. gledališča. V soboto, dne 4. aprila se vprizore kot prva benefična predstava Govekarjevi »Legijonarji«, velika narodna igra s petjem in godbo v štirih dejavnih. V glavnih vlogah so zaposleni: gdje Gjorgjevičeva, Wintrova, Buškova in gg. Grom, Povhe, Skrbinek, Šest. Pri predstavi sodeluje bivši operni zbor in vojaški orkester. Režijo vodi g. Povhe, kapelnik g. Lavoslav Pahor. — V nedeljo 5. aprila ob 3. popoldne se ponovi zadnjič v sezoni pri najnižjih cenah velezabavna burka »Nevzdrmljivi Izidor«, ki je dosegla pri premieri velikanski uspeh. Zvečer se ponove »Legijonarji«. Obe predstavi se vršite pri znamenju znižanih cenah. Opozorjam na »Legijonarje«, ki tvorijo predigro »Rokovnjačem«, med vsem goste iz dežele in dramatična društva provinc. — V torem 7. aprila se vprizori »Perjanica«, moderna drama Nicodemija. V veliki vlogi Henryja debütira g. Ferdo Trampuž, gojenec »Ottove« dramatične šole na Dunaju, ki je že v »Aleluji« pokazal svoj talent na zelo hvalevreden način. Režiser je g. Skrbinek. Vstopnice za vse štiri predstave se že dobe v predprodaji v trafički g. Šešarkove.

Hoffmannove pripovesti. S to znano fantastično opero Offenbachovo je gostovalo včeraj večer operno osobje hrvaškega gledališča. Delo je pri nas prav dobro znano. Peli so ga večkrat tudi lansko sezono. Razlike je toliko, da so nam proizvajali opero po navadi okrajšano, včeraj pa smo jo čuli v celoti. Trajala je od osme pa skoro do enajste ure. Moški zbor je bil v prologu in v epilogu zlasti tam, kjer je bil orkester glasnejši, šibak. Nekatere manjše vloge so bile zasedene s slabšim pevskim materialom. Koncentriral pa je vso pozornost g. Vuškovič, ki je pel v prologu in epilogu Lindorfa, v prvi sliki Coppeliausa, v drugi Dapertutta in v tretji dr. Miracula. Ta izredni umetnik se zna že maskirati zdaj tako okusno in drugič zopet tako nenačadno, da mu ni kmalu para. Razume se samo po sebi, da kaže pri maski poseben smisel za karakteristiko vloge. Kot optik Coppelius je bil prav zanimiv, kot Dapertutto izredno elegant, a ko je planil na oder kot doktor Miraculo, je spreletela gledališče kar groza. S svojo mrtvaško masko, z lasmi, ki so bili taki, kakor bi se držali glave, ki je trohnela že celo dobro v krsti, s svojimi kretnjami, hodo itd. je postavil na oder nekaj pošastnega, cesar je človeka strah in očemur bi se dalo tudi morda reči, d' je preefektno. Vuškovič živi v igri s tako silo, da pozabi na tistega človeka, ki je prišel izza kulis za to, da se pretvarja. Kakor močan val je, ki potegne za seboj vse druge valove in valčke, da hrumi dejanje naprej s pravim umetniškim temperamentom in v vrčo in živo sočnostjo. Isto, kar je njegova igra, je tudi njegov bariton. Njegov glas nam zna razodeti vse, kar nam kaže igra. Ume šepetati skrivnost, ume sikitati zlobo, zna jekati, se zna smejeti in more se razmahnuti v bogato bahovost, ki preplavi gledališče do zadnjega kota. V tej zadnji lastnosti se nam je kazal zlasti v drugi sliki in v tretji. — Gospa Maja de Strozzi je uveljavila v prvem dejanju kot izborna koloratura in zadnjem kot čuvstvena pevka. Igrala je obakrat okusno in fino. Giulietto je pela gospodična Korosečeva. Ta beneška noč ni bila kdovkoli razkošna. Gospod Lowczynski, ki je prejel po prvem dejanju tenorist. Glas mu je svež in prijazen, igra topla in vedno nevsišljiva. Svoje dolgo in težko vlogo je odigral in odpel jako častno. Elegantna in simpatična je bila gospodična Valentijeva: vso hvalo zaslužijo gg. Križaj, Strmac in Lesić. Gospod Križaj je kazal v zadnjem dejanju vso moč in bogastvo svojega obsežnega glasu. G. Strmac

ima dober smisel za karakterizacijo igre in maske. Igral je tri razne vloge, vsako zase jako individualno in mestoma z nepretiranim humorom. Muzikalno lepo je uspel tercer v zadnjih sliki. Tisti, ki pozna opero saino po barkaroli in so prišli bolj radi nje, kakor radi drugega k včerajšnji predstavi, so bili za svoje pričakovane opeharjeni. Orkester je spremno vodil g. Milan Sachs. Gledališče je bilo razprodano, avplavz velik.

P.

Umetnost.

Dolenjsko pevsko društvo v Novem mestu priredi v soboto, dne 4. aprila v veliki dvorani Narodnega doma v Novem mestu koncert. Začetek ob 8. zvečer. Spored: 1. Dr. Schwab: Zlata kanglica, mešan zbor s sopranskim solo in spremljevanjem orkestra; sopran-solo poje gdč. Iva Mikoličeva. 2. a) E. Adamčič: Trobentice, b) A. Rubinstein: Je živel starec kralj, c) Grieg: Jesenski vihar. pesni za en glas s spremljevanjem klavirja poje ten. g. dr. P. Kozina. 3. a) O jesenske duge noči, hrvatska narodna pesem, harmoniziral Andél, b) dr. Schwab: Še ena, koncertno kolo, poje mešan zbor. 4. a) J. Pavčič: Padale so cvetne sanje ... b) A. Dvožak: Pisnje milostni št. 2, c) Puccini: Arija Rudolfa iz opere »Bohem«, poje g. dr. Pavel Kozina. 5. dr. Jenko: Zbor ciganov iz spevognje »Vračara« mešan zbor s spremljevanjem orkestra.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

»Agro - Merkur«.

Obravnava se je nadaljevala ob pol 4. popoldne.

Predsednik naznani najprej sklep, da se zaslišanje Königa ne bo vršilo, preberejo pa se točke, ki se nanašajo na to. Tudi zaslišanje Roznerja se odkloni.

Nadaljuje se zasliševanje Zupančiča. Cohen vpraša, ali je vpisoval v dnevno knjigo. Cohen trdi, da ni nikdar kasiral vsote od Conciglije. Zelenik izpove, da je res zahteval od Zupančiča menico. Zupančič je rekel, da bo Cohen tožil. Menica je bila tu samo za varnost. Zelenik pravi naprej, da se je tudi govorilo, da je bilo v Ronkiju koruza ukradena. Bilanc je dvakrat napravil. Zupančič pove, da mu je Modic pravil, da ga je vprašal Cohen, če bi mogel pričati, da je vozil on. Zupančič blago iz skladnišča na svoji račun. Cohen pravi, da se mu je Modic sam ponudil kot priča.

Prebere se zasliševanje Zupančiča. Cohen vpraša, ali je vpisoval v dnevno knjigo. Cohen trdi, da ni nikdar kasiral vsote od Conciglije. Zelenik izpove, da je res zahteval od Zupančiča menico. Zupančič je reklo, da bo Cohen tožil. Menica je bila tu samo za varnost. Zelenik pravi naprej, da se je tudi govorilo, da je bilo v Ronkiju koruza ukradena. Bilanc je dvakrat napravil. Zupančič pove, da mu je Modic pravil, da ga je vprašal Cohen, č

odštejemo od te vsote 355.000 K, ostane nepokritega še 393.562 K 47 v. Odpadek bi torej znašal okroglo 400.000 K. Zaradi likvidnosti visita sedaj še dve pravdi, ki pa počivata, proti likvidnosti pa obstaja še ena pravda tvrdke Back v Pančovi. Ne-likvidnih terijatev je sedaj za 113.000 kron, kar je gotovo pri tej vsoti rekord, iz česar sledi, da so prihajali nad Agro-Merkur upniki, kakor bi ga hoteli oporati.

Predsednik: Ravno tako, kakor če umre kak župnik!

Zastopnik konkurzne mase nagaša, da se je likvidiralo na podlagi ne samo računov, marveč tudi pomembnih knjig in informacij. Razlika izvira iz teh differenc in pa iz differenc pri Zvezki.

Moravska posojilnica sploh ni bila vpisana v teh knjigah in tudi sicer se so pokazale nekatere pomankljivosti.

Neposredni vzrok izgub je po njegovem mnenju iskati v izgubah pri Elizabethinem mlincu in v pritisu Zvezke. Sicer bi ne bilo potrebno, da pride do konkurza. Vzrok pa je bil nadalje, da so bili v vodstvu neizkušeni ljudje, da je imel Elizabethen mlinc takoj izkušenega veščaka, kakršen je bil König, nadalje, da je bilo knjigovodstvo malomarno, da je bilo preveč uslužbencev, nobene prave organizacije in končno tudi decentralizacija. Gleda kreditiranja pekarjam v Trstu je bil res izreden slučaj. Priča je skušal izterjavati, pa je to opustil, ker ni bilo nobenega upanja, sedaj pa prihaja precej plačil ter bi bilo naravnost škoda tožbenih stroškov. Tudi je res, da se je nekoliko lahkomiseln kreditiralo.

Elizabethen mlinc je likvidiral 121.578 K. Dr. Tavčar: Žveza je plačala 122.000 K. Ali bi bil Agro-Merkur aktiven, če bi bilo to odpadlo? Dr. Sajovic: Ne. Pač pa bi se bil, če bi se bila podpisala ona izjava za 150.000 K, rešil konkurza. Na vprašanje dr. Mandiča, če bi bila izguba na terijatih, ki znaša sedanjih kalkulacijah 70.000 K, večja, pravi dr. Sajovic, da je ta vsota naravnost majhna v primeri s celo vsoto. Gleda prodanega blaga pravi, da je znašala diferenca med inventurno ceno in izkupičkom samo 11.000 K.

Zastopnik obtoženega Lenarčiča g. dr. Tekavčič opozarja na to, da se je vedno opozarjalo na jamiceno izjavo, gde katere se hoče njegovemu klijentu očitati, da je na lahkomiseln način proglašil konkurs, tako da se vzbuja sum kakor da bi bil iz samopašnih nagibov preprečil sanacijo. Konstatira, da je Lenarčič spomiladi 1910 sopodpisal jamstveno izjavo za pol milijona banki Union v korist Zvezki in da ji je skočil na pomoč isto leto z menico pri Kreditni banki. Zahteva o tem pričevanje gg. dr. Janko Kersnika in Ivana Kneza, dasiravno stoji na svojem prvotnem pravnem stališču. Zastopnik Zvezke g. dr. Tavčar konstatira, da je do zadnjega vinarja vse plačano, za kar je prevzel Lenarčič jamstvo in da je pri hanki plačan tudi 1.000.000. Lenarčič pa ni plačal nobenega vinarja.

Končno opozarja g. dr. Mandič, da se ni zadostno upoštevalo dejstvo, da je bil dr. Žerjav bolan in da je po zdravniških izpovedih bil že par mesecev v takem položaju s svajim zdravjem, da je mogel le s forsanjem in s skrajnim napenjanjem svojih fizičnih moči izvrševati vsaj deloma svoje delo. Po neslani repliki državnega pravnika, ki to priznava, se je prekinila obravnava ob 3/4 na 7. zvečer ter se nadaljevala danes do poldne ob 9.

Razprava se je nadaljevala danes dopoldne ob 9. Sodišče je predlog dr. Mandiča, da naj se pokliceta dr. Oražen in dr. Bleiweis, zavrnilo.

Izvedenec gosp. Avgust Tost, dirigent Jadranse banke.

Dr. Mandič konstatira, da je začetkom določilo sodišče dva izvedenca, ker je izvedenec v sledi uradnika Krofta odpadel, trdi zato, da je postopanje nično. Stvar je zelo varna. Zahteva še enega izvedenca. — Državni pravnik se protivi temu.

Sodni dvor je predlog dr. Mandiča zavrnil.

Izvedenec gosp. Tost je bil v tei stvari že zaprišen. Sestavil je imovinsko stanje. V najugodnejšem slučaju znašajo aktiva 461.339 K 45 vin., v najslabšem 454.595 K 52 vin., pasiv je našel 733.897 K 08 vin. iz sodnih aktov in 748.862 K 47 vin. iz aktov konkurznega skladu. Končna pasiva znašajo torej v najslabšem slučaju 293.966 K 95 vin., v najugodnejšem slučaju pa 272.557 K 53 vin., ki čemur pride še 70.000 K neizterljivih in 15.000 K, katerih sploh ni. Največji obratni kapital je znašal 15.000 kron, seveda je bilo jamstvo mnogo večje. Faktično se ni vse vplačalo, dotični pa so se obremenili, če so obremenitev priznali. Vknjiževanje se je godilo površno, ker je manjkal takoj ve-

prilog. Vodile so se vse potrebne knjige, toda ne skozi, kar se nanaša zlasti na blagovno knjigo. S trgovskega stališča je dopustna zveza med »Agro - Merkurjem« in »Zvezco«, drugo vprašanje pa je, če je to kripto. Gleda sklepov pri moki pravni, da so se že takoj izpočetka platične difference. Prve difference so nastale tako, da je kupil od pekov sklep, plačal difference in sklep potem dražje prodal. Obseg poslovanja se ni vjemal z visokostjo garancije. Kakovost klientele v Trstu ni bila posebno dobra, zlasti ne pri pekih. Balance niso podpisane, kar ni v redu. Sejni sklep niso zabeleženi, našle so se, tudi na listkih beleške neprepisane v knjige.

Gleda režije pri podružnici ni bilo knjige. Režija je znašala prve mesece pri centrali 7383 K 85 vin., pozneje nad 37.000 K, pri podružnici je znašala režija prvih 6 mesecev 12.020 K 36 vin., pozneje 37.252 K 34 vin., pri čemur pa so se med režijskimi stroški vodili tudi odvetniški stroški in provizije. Pomotoma pa so se režijski stroški tržaške podružnice vknjižili dvakrat; nekaj režijskih stroškov se nanaša tudi na bodočo poslovno periodo.

Pojasni se račun »Agro - Merkur« — Kočevje in »Agro - Merkur« — Moravče.

Vzrok konkurza je bila v prvi vrsti odtegnitev kredita in da ni mogel »Agro - Merkur« nikjer drugod dobiti kredita vsled velikega poloma Kaiser - Palese na Koroskem.

Gleda blaga v Trstu izkazuje tržaška bilanca blaga za 53.000 K. Prislo je k temu še za 100.000 K blaga, prodalo se je blaga za 110.000 K, moral bi biti torej še blaga za 43.000 K. Če se je našlo blaga za 20.000 K, je moral gotovo nekaj izginuti.

Zadruga je bila pasivna že v prvi polovici 1910. Razlika med terjatvami ob 31. avgusta in ugotovljivim zneskom znaša 161.000 K. Da bi bil imel kateri član načelstva kak dobiček, ni zapalil. Sistem knjigovodstva je bil prav priporočljiv in pregleden, pomanjkljivo pa je bilo vodstvo. Tudi se v knjigah ni vpisovalo kronologično, nekateri knjige se sploh niso vodile. Za knjigovodstvo je v prvi vrsti odgovorno uradniško osoblje.

Preberejo se nato razni akti in poizvedne pole, nadalje akti proti Cohenu, ovadba dr. Voduška in akti o preiskavi.

Dr. Mandič: V mnenju izvedencev marsikaj ni pojasmeno. Zato naj se operat dopolni in naj izvedenstvo konstatira, da je vrednost vina in konjaka bila vsaj za 35.000 kron večja, kakor je postavljena v bilanci dne 22. oktobra 1910. Predlaga, naj se revirira kurzni list tržaške borze, iz katerega se bo konstatiralo, da je znašala diferenca pri moki za vagon 1100 K, za oves 600 K, za otrobe 356 K in za koruzo 600—700 K. Zanimma tudi vedeti, koliko je izgubila podružnica pri efektivni prevzetem blagu. Ugotovi naj se tudi, koliko je znašala izguba vsled nezgode, ki je doletela 23 vagonov koruze. Gleda kvalitete tržaških odjemalcev zahteva, naj se dobri izjava konsorcija pekov. Revirirajo naj se spisi okrajna sodišča v pravdi Gruška - Elizabethen mlinc glede padanja cen.

Dr. Tekavčič se pridruži tej zahtevi.

Sodni dvor je sklenil, da se predlogi zastopnikov dr. Mandiča in dr. Tekavčiča zavrnejo. Prebere se nato dopis borznega odbora z dne 22. januarja 1911., ki pravi, da izhaja iz eksekutivnih pravd za moko onega časa, da je padla cena od 38 K stopoma na 31 K do konca junija. Prodaje so bile zelo težke in so se omejevale samo na konsum, ki se je sproti potreboval. Iz tega izhaja jasno, da je ta padec cen moke provzročil prav velike izgube za one, ki so bili prej napravili skele.

Dokazilno postopanje je bilo s tem končano ter o sledili plaidojerji.

Državni pravnik

dr. Neperger se v svojem govoru opira uvodoma na prisovice »Lečevje meri naj kopitar« in »Das ist der Fluch der bösen Tat, dass sie fortzeugend Übles muss gebären«. Priznava, da se je prevzel dr. Žerjav hvale, ki mu je prihajala z raznih strani, tako da je misil, da res zna vse, tudi ono, o čemer ni imel pojma. To je bila prva lahkomiselnost in prva nerodnost. Vse drugo so bile neizogibne posledice. Tako tudi, da ni pravočasno nehal, s čimer si je nakopal tudi veliko krivdo, ker je videl, da je vse zavozeno. Zadeva pa ima tudi svojo politično in osebno stran. Nadalje je upoštevati, da izzove vsak napor tudi odpor. Če je hotel dr. Žerjav gospodarsko zavzetni Trst, je moral vedeti, da se ga bodo Tržačani branili, saj so se branili celo trgovci v Ljubljani. Kdor gre v sršenovo gnezdro, mora biti pripravljen, da ga sršeni opikajo. Pritisvo ljudljanskih trgovcev je bil tako ve-

lik, da je prenehal pravilni kredit. Ne očita, da bi bil iskal kdo dobička, ne poštenost pa je obstajala v tem, da se je vzel kredit, brez vednosti dotednih zavodov. Enaka krivda zadeje tudi Rožmana. Tega pa ne more razumeti, da se je našel izkušen mož, kakor Lenarčič, ki je nasedel. Gleda Bayra pravi, da smatra njegovo krivdo za najmanjšo. Tudi tega ne more razumeti, da so Cohenova nastavili, ko so vendar priče potrdile, da ni bil zanesljiv in dobro izvežban mož. Dobili so ga poleg tega iz neke majhne trgovine. To je bil največji greh, za katerega je odgovorno načelstvo. Cohenova krivda je bila jasna. Tudi za splošno poslovanje je načelstvo odgovorno, zlasti je bilo nespetno, začeti s takimi kupčinami brez lastnih sredstev. Prizna, da so bile krive tudi nesreče, zakon pa zahteva za oprostitev samo nesreče brez lastne krivde. Prva krivda je bila ta, da se je začelo brez kapitala. Krivo je bilo nadalje, da podjetje ni bilo koncentrirano in da ni bilo v Trstu kontrole. Priznava, da so padle cene moke in da tega mnogo ljudi ni moglo vedeti. Znano pa je, da so cene moke sploh labilne, vsled tega bi bilo treba več pozornosti.

Nadalje pa so se delale kupčine še naprej, ko je bil »Agro - Merkur« že pasiven. Načelstvo je za to pasivnost moralno vedeti in če tej stvari ni posvečalo vso svojo skrb, je to njegova krivda. Dasi ni bilo kredita, so se delali vendar dolgo, ki so dosegli naravnost neverjetno visokost. Sebični nameni so pri tem seveda izključeni. Če se je trdilo, da bi se bilo mogoče izogniti konkurzu, če bi bil Lenarčič podpisal in izdal jamstveno izjavo, to ni merodajno za otvoritev konkurza in končno je to tudi moralno vprašanje. Razumljivo je, da Lenarčič ni hotel prevzeti obveznosti, da plača skoraj cel milijon. Gleda krivde Bayra se pravi, da je njegova krivda le negativna, v ostalem pa tudi najmanjša. Gleda Lenarčiča mu je zagonetka, kako je mogel priti v »Agro - Merkur«. Razbremeniščno za njega je, da je napovedal konkurz, ko je videl, da preti tako velikanska izguba. Njegova krivda je negativna, pa tudi pozitivna, ker je bil premalo pozoren. O dr. Žerjavu in Rožmanu ponavlja isto, kar je že navedel zgoraj. Gleda Cohenova je dokazano, da je tudi obrezuspešenje eksekucije dokazano, kar se pa tiče nezvestobe, se je obrnilo drugače ter prepriča sodišča, da razsodi, če je kriv, ali ne,

Kot drugi govor zastopnik Elizabethen mlina

dr. Schweitzer,

ki precizira samo zahteve Elizabethen mlina. Zahtevki znašajo 121.578 K 94 vin. in 6% obresti od 30. decembra 1910 naprej. Od tega zneska je odbiti od »Zvezce slovenskih zadrug« ob 5. decembra 1912 plačani zneski 40.000 K s 5% obresti v znesku 4166 K 70 vin., nadalje še od konkurznega sklada dne 16. marca 1914 plačanih 13.944 K 70 vin., ter vsi oni zneski, ki jih bo konkurzni sklad še plačal. Druga zahteva obseg popolno odškodnino za vse ono, kar bo moral Elizabethen mlinc vsled svojega članstva pri »Agro - Merkurju« plačati. Jamstvo obtožencev napram Elizabethen mlincu naj gre in solidum.

Razprava se je nato prekinila ob pol 1. in se nadaljuje ob pol 4. pooldne.

Razne stvari.

* Paul Heyse umrl. Znani nemški pisatelj Pavel Heyse je včeraj po popoldne umrl.

* Dr. Šviba. »Hlas Naroda« poroča, da je praško deželno načodsodje uvelodlo disciplinarno preiskavo proti dr. Švih.

* Povodnji. San in Dnestr, ki sta lansko leto poplavila več pokrajini v vzhodnji Galiciji, sta zopet stopila čez bregove ter napravila ogromno škodo.

* Davek na vstopnice. Iz Plzna poročajo: Občinski svet je sklenil pobiranje progressivnega davka na vstopnice k vsem prireditvam razen v obe gledališči.

* Tatinska nina. Iz Rima poročajo: Neka stará nina je ukradla v samostanu Santa Clara pri Neapolju več dragocenih slik ter jih prodala. Več oseb so aretrirali.

* Velika tatvica. Iz Nizze poročajo: Znani pevki Eini Calvé, ki zdaj tu gostuje, je njen sluga ukradel ves njen lišč v vrednosti pol milijona frankov.

* Maksim Goril. Iz Petrograda poročajo: Policija je včeraj zaslišala Maksima Gorkija. Obtožen je bogoklestva. Moral se je pismeno zavezati, da ne pojde iz Petrograda.

* Nezgoda francoskega pededona. Iz Toulona poročajo: Torpedni čoln 358 je predvčerajšnjim zadel ob skalo ter se potopil. Moštvo se je rešilo.

* Nove ogrske poštne znamke. Iz Budimpešte poročajo, da namerava ogrski trgovinski ministerstvo izdati nove poštne znamke, na katerih bodo slike najlepših pokrajin ogrskih.

* Velika železniška nesreča.

Iz Batavije poročajo: Včeraj je skočil s tira železniški vlak na mostu blizu Tanjongpricka. Lokomotiva in pet vozov je padlo v vodo. Dvajset oseb je bilo ubitih, petdeset pa ranjenih.

Telefonska in brzojavna poročila.

Slovenski notarji pri justičnem ministru.

Dunaj, 3. aprila. V imenu slovenskih notarjev sta danes izročila ljubljanska notarja Ivan Plantan in Aleksander Hudovernik pravosodnemu ministru dr. Hohenburgerju obsežno spomenico, v kateri so naštete krivice, ki se gode slovenskim notarjem na jezikovnem polju. Deputacijski je vodil ljubljanski državni poslanec dr. Vladimir Ravnihar. — Justični minister je obljubil, da bo dal začetki, glede katerega je odprtih trije okraji, to je Podgorica, Elbasan in Epir za samostojne. Tudi so albanse čete prekoračile srbsko mejo, vendar pa so jih Srbi pognali čez mejo.

Valona, 3. aprila. Esad Paša je brojovil tukajšnjemu mutesariju, da se mora Izmail Kemalu v slučaju, da se hoče izkrcati v Valoni to preprečiti, če treba tudi z orožjem. Ta brzojavka vzbujala veliko pozornost, posebno med pristaši Izmail Kemala. V slučaju, da namerava ta res stopiti in Valonu na kopno, se je batilsnem spopadov s pristaši Esad paše in Izmail Kemala. Vsi od Izmail Kemala imenovani funkcionarji so odstavljeni. Tudi večina tujev, ki je prišla za časa provizorične vlade v Valono, je mesto zapustila.

Vstaja v Epiru.

Drač, 3. aprila. V Epiru se nadojavajo boji med svetimi bataljoni in Albanci. Grške čete so razdejale Libohovo in opustošile posestvo justičnega ministra Muifa-beja. Skoda znaša 200.000 frankov. V boju je bil ranjen nizozemski orožnički č

Gospodarstvo.

Razredna loterija. (Brez obveznosti.) Žrebanje 2. aprila t. l. 25.000 krov št. 34.301; 2000 krov št. 8347, 9907, 48.262, 58.731, 59.323, 62.011, 70.502, 76.510, 80.839, 93.174; 1000 krov št. 1383, 4514, 4647, 9029, 22.163, 23.615, 24.292, 29.233, 31.083, 40.005, 44.174, 51.230, 65.667, 71.333, 82.551, 83.769, 84.814, 96.880, 96.893.

— Žrebanje turških sreč. Glavni dobitek 400.000 frankov številka 967.667; 30.000 frankov št. 1.642.740; po 10.000 frankov št. 1.671.956 in št. 1.707.061.

— Prodaja medstatističnih vrednostnih znakov. C. kr. finančno ravateljstvo v Ljubljani je ukrenilo, da bo c. kr. davčni urad v Metliki povodom otvoritev železnične proge Rudolfovo - Metlika od 1. maja 1914 počeni prodajal na drobno uradne pristojbinske znamke in obrazce za napovednice blaga, za promet blaga med kraljevinami in deželami, zastopanimi v državnem zboru in med deželami ogrske krone.

— Nakup konj za vojaštvo. Asentna komisija za vojaške konje nakupovala bode 3letne konje, in sicer dne 7. aprila popoldne od 3.—5. ure v Brežicah, dne 8. aprila od pol 8. do pol 9. ure v Cerkljah, od pol 10. do pol 11. ure v Kostanjevici, od 12. do 1. ure v Š. Jerneju, od pol 3. do pol 4. v Škocjanu.

— Velike insolvence. 35 let obstoječe tovarna kravat Th. Stern, Dunaj I., je insolventna. Dolgori znašajo 1.170.000 krov. — Tvrda s kožuhovino Josef Kascwi v Lipskem je insolventna. Njeni dolgori znašajo 4 in pol milijonov mark.

— Velike izgube ogrske deželne centralne kreditne zadruge. Zadruga je v veliki krizi. Izgube zadruge znašajo baje šest milijonov krov. Predstojnik oddelka za industrijsko zadrugo je bil odpuščen.

— Gospodarska poročila iz Srbije. V Skoplju, Bitolju, Ljednici in Novem Pazaru so otvorili obrtne in trgovske šole. — Za pogozdovanje v Skoplju, Velesu in Kumanovem je poljedelsko ministrstvo dovolilo 50.000 dinarjev. — Monopolni dohodki za mesec februar v velikem Srbskem so znašali 3.263.000 din., za 1 in pol milijona večji nego meseca januarja. — Grška banka v Solunu je otvorila filialki v Bitolju in Prižrenu.

— Napredok srbskega gospodarstva. Srbska banka je ustanovila v Solunu blagovno filialko. — V Velenju bodo zgradili državno tovarno za tobak. — V Nišu so ustanovili akcijska družbo za tovarniško izdelovanje čevljev. Temeljni kapital znaša 500.000 dinarjev.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 30. marca: Martin Bejak, sanitetni poddesetnik, 23 let, Zaloška cesta 29.

Dne 1. aprila: Karel Schaffner, pilar in posestnik, 49 let, Sv. Martina cesta 8.

Dne 2. aprila: Vinko Božič, sin poštnega služge, 9 mesecev, Trnovski pristan 4. — Alfred Šmid, strojniskov sin, 8 mesecev, Strelščka ulica 15.

Dne 3. aprila: Fran Dolar, železniški delavec v pokoju, 60 let, Bohoričeva ulica 4. — Neža Matko, zasebnica, 74 let, Radeckega cesta 9.

V deželnini bolnic:

Dne 31. marca: Peter Van de Pavert, glumač, 46 let.

Dne 1. aprila: Antonija Zvonar, premogarjeva žena, 33 let. — Angela Jagodič, posestnika hči, 2 leti. — Helena Cedilnik, bajtarjeva žena, 68 let.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnhar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Vsakem brvcu pošljem zastonji pa nefrankovanjo — po naročilu tvornice za lysosform, dva ali štiri elegantna, pozlačena desinfekcijska aparata in zravn spadajoče table. Samo poštino (70 vin.) plača prejemnik. Kemik Hubmann, Dunaj XX., Petraschgasse 4.

Od velikonočne nedelje 12. do 17. aprila — 6 dni!

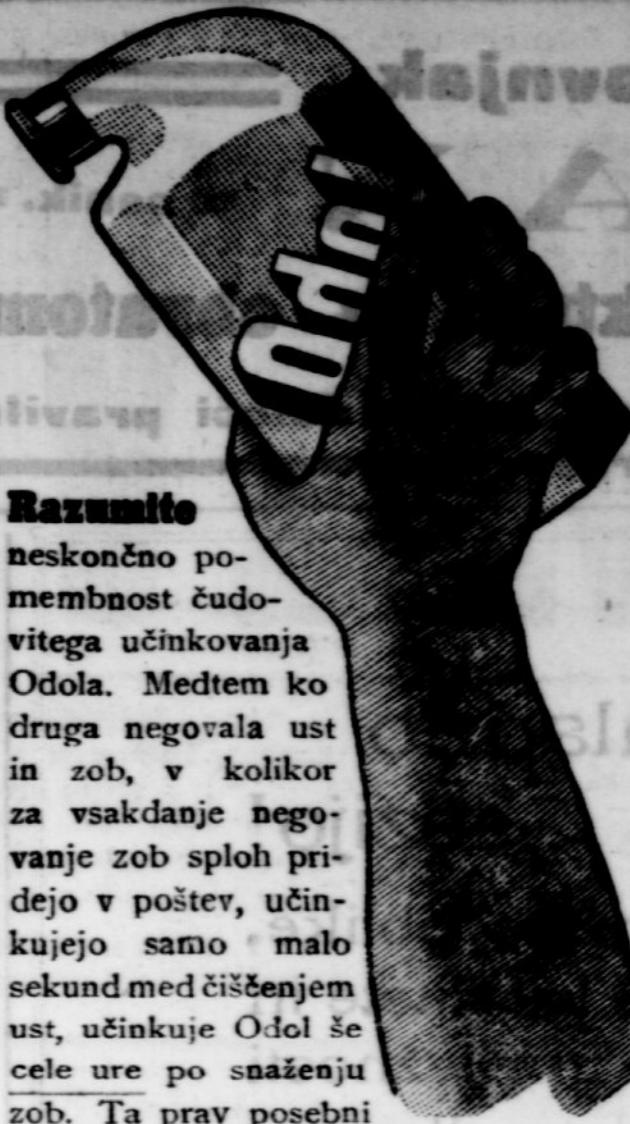
Modra miška!

Z Madgo Lessing!

Največja in najkrásnejša učinkovita veseliga te sežje! Neprestan bučen smeh!

Kinematograf „IDEAL“.

Razumite

neskončno pomembnost čudovitega učinkovanja Odola. Medtem ko druga negovala ust in zob, v kolikor za vsakdanje negovanje zob sploh pridejo v poštev, učinkujejo samo malo sekund med čiščenjem ust, učinkuje Odol še cele ure po snaženju zob. Ta prav posebni trajni učinek Odola zob razdirajoče gnitje in kisanje v ustih še cele ure ovira oz. zatira.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 3062	Srednji zračni tlak 736 mm	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C
2. pop.	7350	18.5	moč. jzah	del. oblač.
9. zv.	7351	10.8	sr. jzah	jasno
3. zj.	73+0	5.2	sr. svzh.	del. oblač.
Srednja včerajšnja temperatura 11-9° norm. 7-1° Padavina v 24 urah mm 0.9				

Zahvala.

Za vse mnogobrojne dokaze srčnega sočutja povodom bolezni in smrti našega iskrenoljubljenega soproga, oz. očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Andreja Uršiča posestnika in gostilničarja

kakov tudi da številno in častno spremstvo k večnemu počitku izrekamo sorodnikom, prijateljem in znancem ter udeležnikom sploh, našo iskreno zahvalo.

IL. Bistrica, dne 1. aprila 1914.

Žaluječi ostali.

Mesto vsakega posebnega obvestila.

Ivan Kramaršič, c. kr. major v p., naznana v svojem in v imenu svoje žene Marije Kramaršič, vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem prečastno vest, da mu je bila preljubljena nepozabna dobra mati, oziroma tašča, gospa

Ana Kramaršič.

po dolgi mučni bolezni v 90. letu starosti previdena s sv. zakramenti za umirajoče danes, v petek, dne 3. marca ob 8. uri zjutraj poklicana v boljšo večnost.

Pogreb predrage rajnice se bo vršil jutri, v soboto ob 5. uri popoldne iz hiši žalosti Kuhnova cesta št. 21 na pokopališče k Sv. Križu, Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Predraga rajnica se priporoča v pobožno molitev in blag spomin.

Venci se hvaležno oddlanjajo.

LJUBLJANA, dne 3. aprila 1914.

Zahvala.

Za izredno stvilne izraze sožalja, ki so nam doli takoj obile od vseh strani prijateljev in znancev povodom smrti naših iskrenih ljubljenih nepozabnih, gospoda

Viktor Aumann

in gospodične

Filme Aumannove

za prekrasne darovane vence kakor tudi za mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku pokojnih — izrekamo tem potom najsrcejšo zahvalo.

1270

Krško, dne 3. aprila 1914.

Žaluječi ostali.

Pozor!**Pozor!****kompanjon**

s neprevelikim kapitalom, dobra kupčija zagotovljena, za izdelovanje zamalkov iz plutovine (probkotine) — Dopisi pod „Gärtlicher Zufall 20/1301“ —

na upravn. »Slov. Naroda«.

s prakso in lepo pisavo se uprejmo pod ugodnimi pogoji.

Ponudbe pod „20/1300“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Velikonočne

in najnovejše

umetniške razglednice

priporoča

Marija Tičar, Ljubljana

St. Petra cesta 26 in Resljeva cesta 7.

C. kr. priv.**občna zavarovalnica****Assicurazioni Generali v Trstu**

Ustanovljena leta 1831.

Jamstveni zakladi znašajo nad 456 milijonov krov.

Poslovni izkaz

zavarovalnega oddelka za življenje.

meseca marca 1914 od januarja 1914

Vložilo se je ponudb : : : : :	2166	6068
za zavarovanje vsoto : : : : :	K 18,524.570-12	K 52,578.878-50
Izgotovljenih polic je bilo : : : :	1709	5042
za zavarovanje vsoto : : : : :	K 14,812.557 90	K 43,518.659-87
Naznanjene škode znašajo. : : :	K 1,224.066-11	K 3,231.432-42

Nič ne pomaga!

Vse vpitje je glas vplječega v puščavi. Ker prave angleške

gramofone in originalne**gramofonske plošče**

dobite iz prve roke

edino v moji trgovini.

Caruso, Slezak, Demuth, Battistini, Selma Kurz in drugi svetovni pevci pojo vsaki dan v moji prodajalni

Scđna ulica 5, poleg c. kr. dež. sodnije.

Poslušanje popolnoma brezplačno.

A. Rasberger, Ljubljana.

Glavni zastopnik: The Gramophone Co. Limited, London, Avstrijske gramofonske družbe na Dunaju, Homophone Compny Berlin.

Velike gedbene automate vedno v zalogi.

NOVOST! Samoigrajoči klavir z navijanjem na pero. NOVOST!

3513 Od dobrega najboljše!

Lastna delavnica za popravila.

Ceniki franko;

je ravnotako v najrevnejši koči, kakor v najodličnejši palači strogoo paziti na svoje zdravje, zakaj

neutrpljiv

je posel dam v hiši in v rodbini. Zdravje žená je v ozkem stiku s čistostjo njih telesa in torej ni moči zadosti priporočati

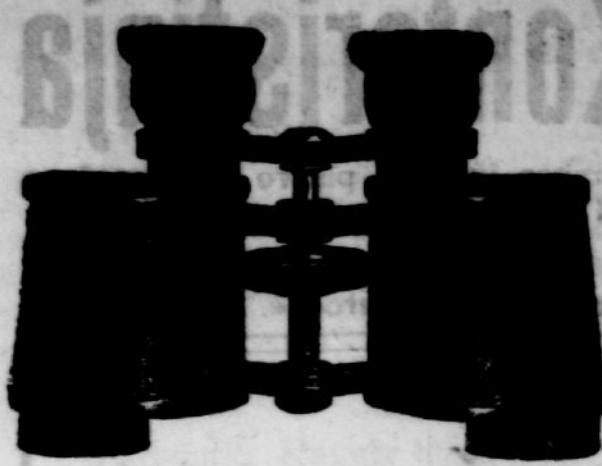
za

negovanje telesa desinfekcijsko sredstvo, n. pr. lysiform. Važno je za

vsakdanjo

toaleto, to je temeljito čiščenje tudi najbolj občutljivih delov telesa rabiti mlačno vodo in pridejati nekaj kapljic lysiforma. Ako dame tako opravljajo vsak dan takozvano intimno

<b

Priporoča se kot strokovnjak
Zahvaljuje K. JURMAN = conik =
optik - specialist, optični zavod z električnim obratom.
**Bodite previdni pri nakupu očel, ker je specialist vam lahko določi pravilno
očala in Vas strokovnjaško postreže.**

Nova stekla za daleč in bližino,
važno za dalekovidne.

Kavarniška blagajničarka

dobro izvežbana v tej stroki, se tako sprejme. 1290

Ponudbe na: kavarna „CFN-TRAL“, Ljubljana.

Popravila.

Modni salon

Stuchly - Maschke

LJUBLJANA

Zidovska ulica 3.

Prodaja damskeh in otroških klobukov. — Zalni klobuk.

16·50

Anglo-Novač Ljubljana

Šelenburgova ulica.

E 240/13

1288

Dražbeni oklic.

Na javni dražbi se bodo prodajalo:

I. dne 7. aprila 1914 dopoldne ob 10. uri pri tem sodišču soba št. 27:
3 zlate in 19 srebrnih ur za gospode in 19 damskih ur, prstani zlati in iz amerikanskega zlata (Neugold), damske brože in zapetnice, ubani, razne verižice.

Vsi ti predmeti so cenjeni na 1149 K 91 h, najmanjši ponudci pa znaša 753 K 52 h — in se lahko ogledajo na dan dražbe od 10. do pol 11. ure.

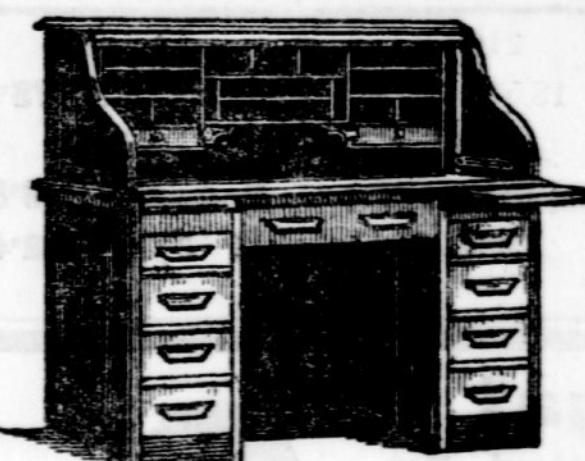
II. dne 8. aprila 1914 dopoldne ob 9. uri v Zagorju ob Savi št. 108:
11 raznih stenskih ur: s prepednikjem, kukavico, zamorcem, deljico i. t. d.

C. kr. okraj. sodišče v Litiji,
odd. I, dne 2. aprila 1914.

Za pomladno sezijo!

Najmodernejše oblike,
garantirane kvalitete in
prvovrstne priležnosti
so čevlji tvrdke:

12·50

Največja
zaloga
amerikanskih
pisarniških
oprav.

THE REX CO., Ljubljana, Šelenburgova ul. 7

(nasproti glavne pošte). — Telefon št. 38. 1078

Ah!!!... to je ali šopek šmarnic
ali
Dralleja
iluzija v svetilniku

Smarna, vrtnica, bezeg, heliotrop, reseda K 4—, vijolica K 5—. Po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z mitem in boljših brivnicih. JURIDRALLE, Hamburg, BODENBACH n. L.

Za pomladno in poletno sezono
priporoča tvrdka

Gričar & Mejac

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek
za gospode in dečke

ter mične novosti

v konfekciji za dame in dečlice.

Ceniki zastonj in franko

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI
PORODNIŠNICA
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEF-ZDRAVNIK PRIMARIJ DR. FR. DERGANC

LJUBLJANSKI
ZVON

MESECNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO

Letnik XXXIII. (1914).
Izbaja po 3 pole obsežen v veliki osmornici
in eden pot na mesec v svezki ter stoji
na lotu 5 K 20 h, pol lota 4 K 50 h, četrti
lot 5 K 50 h.

Za vse neavstrijske dežele in K 20 h na lot
Posamezni svetki se dobivajo po 50 h.
Národná Tiskárna v Ljubliani.

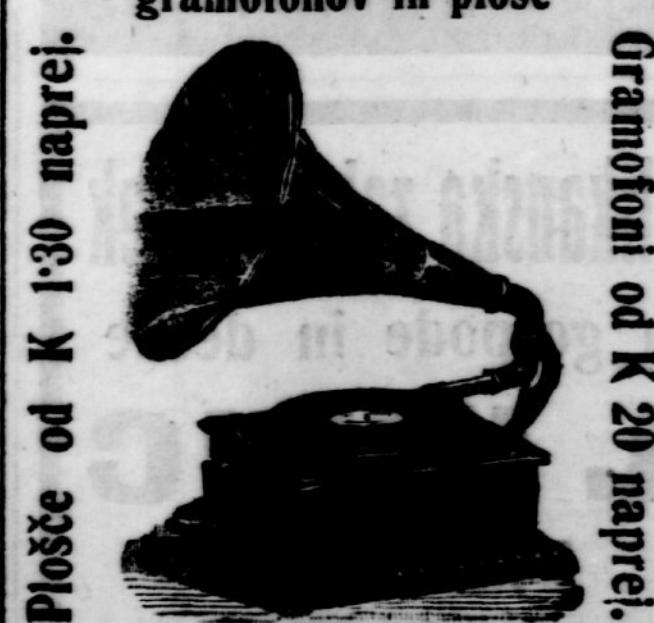
Ali je dobiti točno in neškodljivo učinkujučega sredstva proti
moški oslabelosti?

Velezavim opis o prese netljivem razkriju
nemškega potovalca po Afriki (pripoznan
tudi od številnih nemških in inozemskih profesorjev in zdravnikov) raz-
pošilja za 20 h za poštino v zaprem
dvojem pismu brez natiska dr. med.

H. Seemann, Sommerfeld 83, (Ffo.)

Gospodje vsake starosti, ki so doslej
brezuspešno rabili vse mogoce (aparate,
kroglice, metode, praske takozvane ojačila itd.), mi bodo po prečitjanju mojega
opisa hvaležni. Pišite takoj, ker je na
razpolago samo omenjeno število eksemplarjev. 4563

Originalne plošče „Gramofon angel“ preje K 4—, sedaj K 3—.
Originalne plošče „Zepher“ preje K 250, sedaj K 2—.
Tvorniška zaloga avtomatov
gramofonov in plošč

F. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Zastopnik največjih tvornic tu in inozemstva
Favorit, Columbia, Jumbo, Eden, Zeno-
phon, Avto, gram. dr. „Angel“ itd. itd.

Nad 20.000 plošč v zalogi.

Specialne plošče najslavnnejših opernih pevcev
in pevki: Caruso, Slezak, Naval, Demuth,
Battistini, Arnaldson, Destin, Selma Kurz itd.

Vsa popravila izvršujem v svoji lastni de-
lavnici točno in solidno. — Pri večjem od-
jemu popust.

Ceniki brezplačno.

Avstr. amerikan.
zaloga čevljev
Prešernova ul. 52.

16·50

Naši čevlji po kakovosti,
priležnosti in eleganci ::
prekose vsako konkurenco.

12·50

Samo še nekaj dni!

Največja razstava divjih zveri

iz Hagenbeckovega živalskega parka

Danes v petek, dne 3. aprila ob 8. zvečer ter
jutri v soboto 4. aprila ob 4. pop. in ob 8. zvečer
v areni Narodnega doma
gala paradna predstava.

Iz bogatega sporeda se more posebno omeniti

30 levov

ki jih predvaja in dresira najpogumnejši kapitan Alfred Schneider, ki je s svojimi delovanjem do sedaj vzbujal v vseh državah Evrope splošno pozornost.

Dalje treba posebno omeniti znamenito proizvajanje

3 zračnih akrobata Alfonso,

kakor tudi

MIS NORDINI,

zagotovo kriminalistov in policije s
svojimi čudeznimi oprostilnimi uspehi.

Gene prostorom: Numerirani zaklopni sedeži K 3—, I. prostor K 2—,
II. prostor K 150, stojilice 60 vin. Otroci in vojaki od narednika navzdol

plačajo pri popoldanskih predstavah samo polovico.

Za obilen obisk se priporoča

ravnateljstvo.